

Nr 61.

Av herr **Gustavson, John, m. fl.**, om vissa åtgärder för tillgodoseende av västkustens sjöförsvär.

Genom försvarsbeslutet 1936 vidtogs, som bekant, inga mera omfattande åtgärder för tillgodoseendet av västkustens sjöförsvär än förläggning av en del äldre stridsfartyg till Göteborgs örlogsdepå. Älvsborgs fästning, som i och för sig är ett alltför svagt skydd för rikets viktigaste infartsport på västkusten, är alltför förlagd i s. k. materielreserv med en ytterst knapphändig vaktbemanning. Av flottan äro nu till Göteborgs örlogsdepå förlagda ett äldre pansarskepp utan bemanning, två äldre jagare, tre äldre ubåtar och två minsvepare. Bemanning för dessa senare fartygstyper finnes i sådan utsträckning, att endast en jagare och en ubåt samt minsveparna vid behov kunna utgå.

Det torde icke råda något tvivel därom, att läget i världen så förändrats under den tid, som gått sedan försvarsbeslutet utformades, att omfattande åtgärder numera måste vidtagas för att stärka det marina försvaret på och utanför rikets västkust. Vi behöva i detta sammanhang blott peka på motsättningen mellan vissa stormakter, vilken om den utlöses i krig kommer att förvandla Skagerak och Kattegatt till krigsskådeplats. Hur Sveriges ömtåliga mellanställning då kommer att utvecklas är ytterst ovisst. I vart fall kommer vår till dessa farvatten koncentrerade sjöfart att utsättas för påtagliga faror, för vilkas avvärjande militära medel måste kunna insättas.

Vi hava icke för avsikt att här ingå på frågan om västkustens behov av marinförsvär i hela dess vidd, men vi finna det nödvändigt att påpeka vissa brister i den bestående organisationen, vilka enligt vår mening snarast kunna och böra avhjälpas.

Dessa brister ligga dels på det personella området, dels på det materiella.

Vad personalen beträffar, är den otillräcklig såsom av det inledningsvis anförda framgår. År 1936 beräknades behovet för västkustens marindistrikt av stampersonal ur flottan till 7 officerare, 32 underofficerare och flaggkorpraler samt 68 korpraler och meniga (Kungl. Maj:ts prop. 225/1936, sid. 602). En ökning av flottans personal bör ske dels för att möjliggöra en ur krigsberedskapssynpunkt nödvändig bemanning av ett större antal fartyg av de till örlogsdepån förlagda än vad nu kan ske, dels för fredstjänstens skötande och underlättande av rustningsförfarandet vid krigsfara. Vi be-

räkna en nödvändig ökning i flottans stater för västkustens behov till 2 officerare, 4 underofficerare och 5 korpraler.

För Älvsborgs fästning beräknades år 1936 endast 1 officer, 4 underofficerare samt 9 korpraler och meniga av kustartilleriets stampersonal (prop. 225/1936, sid. 661). Denna personal måste också utökas så att åtminstone viss beredskap kan hållas vid de försvarsanordningar, som finnas, och särskilt vid dem, som enligt beslut vid föregående års riksdag äro under utflyttning. Vi beräkna behovet av nödvändig ökning av kustartilleriets stampersonal i Älvsborgs fästning till 1 regementsofficer (kommendant), 3 kompaniofficerare, 10 underofficerare och flaggkorpraler samt 30 meniga.

De årliga sammanlagda kostnaderna för de föreslagna utökningarna av marinens personalkadrer beräkna vi uppgå till 115,000 kronor.

Vad de materiella bristerna beträffar, vilja vi fästa uppmärksamheten på en åtgärd, som synes oss ägnad att snabbt tillföra västkusten ökade medel för bekämpande av minfaran. Som inledningsvis angivits, finnas endast tvenne minsvepare stationerade på västkusten. De äro tämligen djupgående och böra av detta liksom ock av behovsskäl kompletteras med minsvepare, som kunna insättas för undanröjning av nära vattenytan utlagda minor. Verkställda undersökningar hava visat, att motorfiskebåtar av trä (kosterbåtar av större typ) äro användbara för minsvepning. Priset för en några år begagnad motorfiskebåt av denna typ kan beräknas uppgå till omkring 30,000 kr. Enär man genom anskaffning av två dylika båtar snabbt kan tillföra minsvepningsberedskapen på västkusten en välbehörlig förstärkning, anse vi att detta nu bör göras. Den sammanlagda kostnaden härför uppgår sålunda till omkring 60,000 kronor.

En annan fara för sjöfarten på västkusten, särskilt utanför inloppen till Göteborg, är ubåtsfaran. För att de fåtaliga lätta övervattensfartygen med någon utsikt till framgång skola kunna insättas för bekämpandet av där uppträdande ubåtar, måste deras verksamhet underlättas med de tekniska hjälpmedel, som numera stå till buds. Vi syfta härmed på sådana bottenhydrofonstationer, med vilkas tillhjälp i närheten av kusten opererande ubåtar kunna lokaliseras och därmed bekämpningsverksamheten effektiviseras. Kostnaden för en dylik bottenhydrofonanläggning beräknas uppgå till 150,000 kronor.

I anslutning till det anförda få vi hemställa, att riksdagen måtte besluta:

att i och för en utökning av marinens å västkusten fredsförlagda personal öka marinens stamkadrer med följande beställningar:

flottan — 2 kaptener, 4 underofficerare av 2. gr. och 5 korpraler;

kustartilleriet — 1 major, 3 löjtnanter, 1 förrådsförvaltare, 6 underofficerare av 2. gr., 3 flaggkorpraler och 30 meniga,

att för användning inom västkustens marindistrikt anskaffa tvenne motorfiskebåtar av trä, kosterbåtar av större typ;

att för uppsättning i Göteborgs skärgård anskaffa en bottenhydrofonstation; samt

att för dessa ändamål för budgetåret 1939/1940 bevilja ett anslag av (115,000 + 60,000 + 150,000 =) 325,000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1939.

John Gustavson.

O. A. Nordborg.

Th. Magnusson.

Gösta Rahmn.

Rickard Lindström.

K. I. Sköldén.

Emil Andersson,
Jäger.

J. B. Johansson.

Knut Petersson.
